

Národný park Slovenský raj na striebornej minci

Národná banka Slovenska vydáva pri príležitosti 30. výročia vyhlásenia územnej ochrany prírody v Slovenskom raji pamätnú striebornú mincu v hodnote 500 Sk. Päťstokorunáčka sa razí zo zliatiny obsahujúcej 925 dielov striebra a 75 dielov medi. Jej

hmotnosť je 33,6 g a priemer 40 mm. Autorom návrhu je akademický sochár Imrich Svitaná. Na averze je zobrazená chránená rastlina poniklek slovenský, na reverze je Machový vodopád, ktorý sa nachádza v rokline Vyšný Kysel. (red.)

O svetovom dedičstve

V španielskom meste Santiago de Compostela sa uskutočnila v dňoch 28.-30. novembra 1994 konferencia zástupcov výkonnej rady organizácie miest zapísaných na Listine svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO. Zasadanie bolo rozšírené o zástupcov miest stredo európskeho regiónu (Slovensko, Česko, Poľsko), ktorých na rokovanie pozvala sekcia ochrany európskeho kultúrneho dedičstva Rady Európy.

Veľmi pozitívnym momentom v záchrane svetového kultúrneho dedičstva je inštitucionálne zblížovanie a spolupráca organizácií, ktoré sa zaoberajú problémami ochrany pamiatkového fondu. Rokovanie v Španiel-

sku bolo príkladom takejto spolupráce medzi organizačnými štruktúrami UNESCO a Rady Európy, ktoré zatiaľ pracovali bez výraznejšej koordinácie svojich postupov zameraných napokon na dosiahnutie rovnakých cieľov. Vďaka iniciatíve J. M. Ballestera, riaditeľa sekcie ochrany európskeho kultúrneho dedičstva pri Rade Európy, mohli sa na konferencii prerokovať i problémy stredo európskych štátov, ktoré majú celkom iný charakter ako problémy rozvojových alebo hospodársky vyspelých krajín.

Základnou témou rokovania bola komunikácia miest v podmienkach jazykovej rôznorodosti a k tejto téme

odznali tri prednášky popredných európskych odborníkov. Účastníci konferencie sa zhodli v názore, že najväčšou prekážkou v rozvoji spolupráce miest zapísaných na Listine svetového dedičstva sú jazykové bariéry a problémy súvisiace s tlmočením. Náklady na tlmočenie a problémy so zabezpečovaním tlmočníkov a potrebných technických zariadení sa považujú za jednu z vážnych prekážok komunikácie a širšej spolupráce miest. Stretnutie v Španielsku tento poznatok dokonale potvrdilo v tom, že napriek určeniu rokovacích jazykov (angličtina, francúzština a španielčina) nemecky hovoriaci účastníci si museli zabezpečiť tlmočenie dodatočne.

So všeobecným súhlasom a podporou sa stretli i názory, že komunikácia miest sa musí niesť v duchu tolerancie a solidarity. Bez veľkej miery tolerancie a ohľaduplného chápania jazykových, sociálnych, kultúrnych, spoločenských a hospodárskych odlišností krajín a miest sa nedá dlhodobo spolupracovať a naplňovať ciele organizácie miest svetového kultúrneho dedičstva. Dlhoročná prax ochrany svetového pamiatkového fondu ukázala, že účinná ochrana výnimočných kultúrnych a prírodných hodnôt nemožno dosiahnuť, ak nebude založená na princípe solidarity. Vážny problém, o ktorom sa na konferencii veľa diskutovalo, je pohyb hnutelného pamiatkového fondu z chudobných krajín sveta (Afriky, Južnej Ameriky, Ázie) do hospodársky najvyspelejších (Japonska, USA, Nemecka atď.). V diskusii prevládol názor, že hnutelné kultúrne pamiatky by mali zostať tam, kde vznikli, pretože i autentické prostredie je ich súčasťou a premiestnením sa hodnota pamiatky znižuje o vzťahy a väzby k pôvodnému prostrediu. Veľa sa diskutovalo aj o nákladoch na konzerváciu a ochranu pamiatok. Účinné riešenie tohto problému sa priamo odráža na úrovni ochrany a celkovej starostlivosti o svetové dedičstvo.

Aj nedostatok ekonomická výkonnosť rozvojových i väčšiny postkomunistických krajín je vážnou prekážkou primeranej úrovne ochrany, údržby a obnovy pamiatok i ich primeraného sprístupnenia a dôstoj-